

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
“NAXÇIVAN” UNİVERSİTETİ

FƏNN SİLLABUSU

Təsdiq edirəm: _____ N.M.Məmmədova

Tarix: 7 sentyabr 2022

Fənnin təsviri	Fənn (adı, krediti)	Dünya ədəbiyyatı (Şərq və türk xalqları)- 5 kredit
	Fakültə	Pedaqoji
	İxtisas	Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimliyi
	Səviyyə (bakalavriat, magistratura)	Bakalavriat
	Kurs	II
	Semestr	III
	Təlimçi	Anar Ramazan oğlu Abuzərli
	e-mail	anar_abuzerov@mail.ru
	Telefon	055-850-05-45
Dərs günləri və saatları	IV gün III saat (m); V gün III saat (s)	
Tədris dili	Azərbaycan dili	
Baza/ Seçmə	Baza	
Tələb olunan dərsliklər və dərs materialları	1. C.Nağıyev. “Şərq xalqları ədəbiyyatı tarixi”, Bakı, 2004 2. Qədim Şərq ədəbiyyatı, Bakı. 2000 3. Bilqamış dastanı, bakı, 1998 4. T.Novruzov. Qədim Şərq ədəbiyyatı, I hissə, Bakı,200	
İstifadə ediləcək web səhifələr	www.ekitab.net www.e-derslik.edu.az	
Fənnin xülasəsi	Bu dövr Şərq və türk xalqlarının ədəbiyyatı qədimdəm müasirliyə qədər xronoloji ardıcılıqla öyrənilir. Şərq xalqlarının, eləcə də türk xalqları ədəbiyyatının öyrənilməsində yeni ədəbiyyatdan istifadə edilmişdir.	
Fənnin məqsədləri	Fənnin məqsədi tələbələrə qədim Şərqdə ilkin sivilizasiyaların öyrənilməsi, bu sahədə tədqiqatlar aparmasından, türk xalqlarının ədəbiyyatından danışmasıdır.	
Öyrənmə nəticələri	Tələbələr Şərq və türk xalqları ədəbiyyatını dərinlən mənimsəyirlər	
Tədris metodları	Mühazirə	Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar verilir.
	Qrup müzakirəsi	Tələbələrə fərdi mövzuda təqdimatlar verilir və müzakirəsi aparılır.
	Təcrübi məşğələ	Yeni mövzu əyani vəsaitlərin (PPT və video fayllar) nümayişi ilə izah edilir.
	Simulyasiya	Aralıq və yekun imtahan zamanı tələbələrin mənimsənilmə səviyyəsi yoxlanılır və təhlil edilir
	Layihə	
	Digər	
Qiymətləndirmə	Mövzunun mənimsənilməsi	Faiz nisbəti (%) və ya bal
	Balların maksimum miqdarı	100 bal
	1. Semestr ərzində toplanmış maksimum bal	50 bal (50%)
	- Dərsə davamiyyətə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Tələbələrin sərbəst işinə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Seminar və laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə maksimum bal	30 bal (30%)

	<p>Qeyd: seminar dərslərində tələbənin jurnalda ən azı 3 (üç qiyməti olduğu halda, ona tədrisin bu növü üzrə ballar hesablanır. Əks təqdirdə tələbəyə bal hesablanmır.</p> <table border="1" data-bbox="454 163 1517 533"> <tr> <td data-bbox="454 163 1129 203">2. İmtahan nəticələrinə görə maksimum bal</td> <td data-bbox="1129 163 1517 203">50 bal (50%)</td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="454 203 1517 533"> 3. Fənnin mənimsənilməsi qaydası: semestr ərzində imtahan nəticəsinə görə toplanan balların cəmi 50-dən yuxarı olan tələbələr fənni mənimsəmiş hesab edilir. - 51 baldan aşağı – “qeyri kafi” – F - 51 – 60 - “qənaətbəxş” – E - 61 – 70 – “kafi” – D - 71 – 80 – “yaxşı” – C - 81 – 90 – “çox yaxşı” – B - 91 – 100 – “əla” </td> </tr> <tr> <td data-bbox="454 533 1129 645" style="text-align: right;">Cəmi:</td> <td data-bbox="1129 533 1517 645">100 bal (100%)</td> </tr> </table>	2. İmtahan nəticələrinə görə maksimum bal	50 bal (50%)	3. Fənnin mənimsənilməsi qaydası: semestr ərzində imtahan nəticəsinə görə toplanan balların cəmi 50-dən yuxarı olan tələbələr fənni mənimsəmiş hesab edilir. - 51 baldan aşağı – “qeyri kafi” – F - 51 – 60 - “qənaətbəxş” – E - 61 – 70 – “kafi” – D - 71 – 80 – “yaxşı” – C - 81 – 90 – “çox yaxşı” – B - 91 – 100 – “əla”		Cəmi:	100 bal (100%)
2. İmtahan nəticələrinə görə maksimum bal	50 bal (50%)						
3. Fənnin mənimsənilməsi qaydası: semestr ərzində imtahan nəticəsinə görə toplanan balların cəmi 50-dən yuxarı olan tələbələr fənni mənimsəmiş hesab edilir. - 51 baldan aşağı – “qeyri kafi” – F - 51 – 60 - “qənaətbəxş” – E - 61 – 70 – “kafi” – D - 71 – 80 – “yaxşı” – C - 81 – 90 – “çox yaxşı” – B - 91 – 100 – “əla”							
Cəmi:	100 bal (100%)						
Qiymətləndirmə metodları	<p>Tapşırıqlar: Tapşırıq olaraq tələbələrə aşağıda qeyd olunmuş sərbəst mövzular verilir və semestr ərzində qiymətləndirilir.</p> <p>Sərbəst iş mövzuları:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Bilqamış “ dastanı 2. “Qobusanmə” kitabı 3. Gəmi qəzasına uğramışın nağılı 4. Kopt dövrü Misir ədəbiyyatı 5. İlk Çin şairləri 6. “Kəlilə və Dimnə “ əsərinin N.Gəncəvinin”Sirlər Xəzinəsi” ilə oxşar və fərqli cəhətləri 7. Yunis Əmrə yaradıcılığı 8. Türkiyə ədəbiyyatı . Rəşad Nuri Güntəkin 9. Yəhudi ədəbiyyatı 10. Şummer –Akkad ədəbiyyatı <p>Təqdimat: Slayd formasında hazırlanaraq sunulan təqdimatlar “GÖRÜRƏM, EŞİDİRƏM VƏ YADDA SAXLAYIRAM” prinsipinə əsasən qiymətləndirilir.</p>						
Qaydalar	<p>Davamiyyət: Fənn üzrə ayrılmış bütün saatların 25%-dən çoxunda iştirak etməyən tələbə imtahana buraxılmır.</p> <p>Buraxılmış imtahan və ya tapşırıqlar: Tələbə planlaşdırılan təqdimatda və ya imtahanda iştirak edə bilməyəcəyi təqdirdə əvvəlcədən məlumat verməlidir. Tam sinif iştirakı və təyin olunmuş ev tapşırığını yerinə yetirilməsi gərəklidir. Tədqiqat işlərində, hazırlanmış layihələrdə istifadə olunan mənbələrə istinad verilməlidir. Bununla birlikdə, tələbə tərəfindən təhlil edilmədən, yalnız istinad və sitatlardan ibarət olan hər hansı bir tədqiqat işi qəbul edilə bilməz. Testlər zamanı köçürmə, təyin edilmiş qaydalara tabe olunmadığı təqdirdə tələbə imtahan nəticəsinin ləğv olunması ehtimalı daxil olmaqla cəzalandırılacaqdır. Təqdimatların / layihə sənədlərinin mövzuları fənni tədris edən müəllim tərəfindən əvvəlcədən müəyyənləşdiriləcəkdir. Müəllim ilə əvvəlcədən razılaşdırıldığı təqdirdə digər tələbələrlə əməkdaşlığa icazə verilə bilər.</p>						
Tematik plan Mühazirə							

Həftə	Tarix	Mövzular	Dərslik / Tapşırıq / Ədəbiyyat
1		Şərq ədəbiyyatı haqqında məlumat. Qədim şərq ədəbiyyatı və mədəniyyəti haqqında ümumi məlumat. Qədim Şərq mədəniyyəti ilkin sivilizasiyanın başlanğıcı kimi.	Bilqamış dastanı, Bakı, 1998 C.Nağıyev. "Şərq xalqları ədəbiyyatı tarixi", Bakı, 2004
2		Şumer-Akkad mədəniyyəti və ədəbiyyatı. Şumer-Akkad mədəniyyəti haqqında. Qədim Şumer mifologiyası. Şumer mifologiyasında Allahların panteonu.	Qədim Şərq ədəbiyyatı, Bakı. 2000 T.Novruzov. Qədim Şərq ədəbiyyatı, I hissə, Bakı,200
3		Misir ədəbiyyatı. Qədim Misir ədəbiyyatı. Qədim Misir ədəbiyyatının dövrəşmə konsepsiyası. Qədim çarlıq, Orta çarlıq, Yeni çarlıq. Demotik və Kopt dövrü Misir ədəbiyyatı.	C.Nağıyev. "Şərq xalqları ədəbiyyatı tarixi", Bakı, 2004 Qədim Şərq ədəbiyyatı, Bakı. 2000
4		Çin ədəbiyyatı. Qədim Çin ədəbiyyatı. Qədim çin ədəbiyyatında natiqlik sənəti. İlk çin şairləri. Çində kağız və kitabın nəşri.	T.Novruzov. Qədim Şərq ədəbiyyatı, I hissə, Bakı,2000 C.Nağıyev. "Şərq xalqları ədəbiyyatı tarixi", Bakı, 2004
5		Hind ədəbiyyatı. Qədim Hind ədəbiyyatı. "Kalidasanın dramları" "Üzüklə tanınan Şakuntala" əsərinin təhlili. "Brəhmən" v "Budda" ədəbiyyatı. "Mahabhonata" və "Ramayana" əsərlərinin təhlili.	Qədim Şərq ədəbiyyatı, Bakı.2000 T.Novruzov. Qədim Şərq ədəbiyyatı, I hissə, Bakı,200
6		İran ədəbiyyatı. Qədim İran ədəbiyyatı. Elan mədəniyyəti. Protoiran ədəbiyyatı.	T.Novruzov. Qədim Şərq ədəbiyyatı, I hissə, Bakı,2000 C.Nağıyev. "Şərq xalqları ədəbiyyatı tarixi", Bakı, 2004
7		Ərəb ədəbiyyatı. Qədim ərəb ədəbiyyatı. "Cahiliyyə" dövrü ərəb ədəbiyyatı. Ərəb ədəbiyyatının dövrəşməsi. "Qurani-Kərim".	Qədim Şərq ədəbiyyatı, Bakı. 2000 C.Nağıyev. "Şərq xalqları ədəbiyyatı tarixi", Bakı, 2004
8		Yəhudi ədəbiyyatı. Qədim Yəhudi ədəbiyyatı. Bibilya. Talmud və Tanah toplusu. Qədim yəhudilərdə natiqlik sənəti. Nuh tufanı.	T.Novruzov. Qədim Şərq ədəbiyyatı, I hissə, Bakı,2000 C.Nağıyev. "Şərq xalqları ədəbiyyatı tarixi", Bakı, 2004
9		Qədim türk dastanları. Qədim türk dastanları. İlk inanın dünyay gəlməsi. Dünyanın yaranması haqqında rəvayət. "Alp və Tonqa " dastanı. "Ergebekon" dastanı.	Qədim Şərq ədəbiyyatı, Bakı. 2000 C.Nağıyev. "Şərq xalqları ədəbiyyatı tarixi", Bakı, 2004
10		Oğuznamələr. Oğuznamələr haqqında. "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanı. Oğuznamələr xalqın qəhrəmanlıq tarixi kimi. "Oğuz-Kağan" dastanı.	T.Novruzov. Qədim Şərq ədəbiyyatı, I hissə, Bakı,2000 C.Nağıyev. "Şərq xalqları ədəbiyyatı tarixi", Bakı, 2004
11		Əhməd Yəsəvi. Yunis Əmrə. Əhməd Yəsəfi yaradıcılığında sufizm ideyaları. Ə.Yəsəvi ortaq türk ədəbiyyatının ilk mütəfəkkirlərindən biri kimi. "Divani-Hikmət" əsərinin təhlili.	Qədim Şərq ədəbiyyatı, Bakı. 2000 C.Nağıyev. "Şərq xalqları ədəbiyyatı tarixi", Bakı, 2004

		Yunus Əmrə yaradıcılığında məhəbbət mövzusu. “Nəsihətlər kitabı” əsərinin yazılma tarixçəsi. Əmrə yaradıcılığında təsəvvüflə bağlı ideyalar.	
12		Özbək, qazax, türkmən ədəbiyyatı Qazax ədəbiyyatı haqqında ümumi məlumat. Abay Kunanbayev yaradıcılığı. Qazax folklore. “Əqliyyə” əsərinin təhlili. Özbək ədəbiyyatı haqqında ümumi məlumat. Özbək folklore nümunələri. XIV əsr Özbək ədəbiyyatı - Nəsrəddin oğlu Əlişir Nəvai yaradıcılığı. Türkmən ədəbiyyatı haqqında. Dövlətməmməd Azadi klassik tərcümə ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi kimi. Məxtimqulu Fəraqi yaradıcılığı. İ.Həbibbəyli yaradıcılığında M.Fəraqi yaradıcılığına nəzəri baxış.	Qədim Şərq ədəbiyyatı, Bakı, 2000 C.Nağıyev. “Şərq xalqları ədəbiyyatı tarixi”, Bakı, 2004 T.Novruzov. Qədim Şərq ədəbiyyatı, I hissə, Bakı,2000
13		Türkiyə ədəbiyyatı. Tofiq Fikrət, Namiq Kamal, Rəşad Nuri Güntəkin Türkiyə ədəbiyyatı haqqında ümumi məlumat. Türk folklore nümunələri. Tofiq Fikrət yaradıcılığı. T.Fikrət “Sərvəti-fünün” və ya “Ədəbiyyati-cədidə” cərəyanlarının banisi kimi. Rəşad Nuri Güntəkin yaradıcılığı. Mətbu fəaliyyəti. “Çalıquşu”, “Axşam günəşi”, “Qan davası” əsərlərinin təhlili. Namiq Kamal yaradıcılığı.	T.Novruzov. Qədim Şərq ədəbiyyatı, I hissə, Bakı,2000 C.Nağıyev. “Şərq xalqları ədəbiyyatı tarixi”, Bakı, 2004 Qədim Şərq ədəbiyyatı, Bakı, 2000
14		Müasir türk ədəbiyyatı. Əziz Nesin. Nazim Hikmət. Müasir türk ədəbiyyatında yeni çağırışlar. Orxan Pamuk yaradıcılığı. “Mənim adım Qırmızı” əsərinin təhlili. Əziz Nesin yaradıcılığı. “Damda dəli var”, “Dəlilər boşandı”, “Məmləkətin birində” əsərlərinin təhlili. Nazim Hikmət yaradıcılığı. Mühacirət dövrü. Nazim Hikmət əsərlərinin təhlili.	T.Novruzov. Qədim Şərq ədəbiyyatı, I hissə, Bakı,2000 C.Nağıyev. “Şərq xalqları ədəbiyyatı tarixi”, Bakı, 2004 Qədim Şərq ədəbiyyatı, Bakı, 2000
15		Ümumi mövzular nəzəri baxış	Bilqamış dastanı, Bakı, 1998 C.Nağıyev. “Şərq xalqları ədəbiyyatı tarixi”, Bakı, 2004
		Cəmi:	

Seminar				
№	Mövzuların adı	Saat	Tarix	Qeyd
1.	Şərq ədəbiyyatı haqqında məlumat	2		
2.	Şumer-Akkad mədəniyyəti və ədəbiyyatı	2		
3.	Misir ədəbiyyatı	2		
4.	Çin ədəbiyyatı	2		
5.	Hind ədəbiyyatı	2		
6.	İran ədəbiyyatı	2		
7.	Ərəb ədəbiyyatı	2		
8.	Yəhudi ədəbiyyatı	2		
9.	Qədim türk dastanları	2		
10.	Oğuznamələr	2		
11.	Əhməd Yəsəvi Yunis Əmrə	2		
12.	Türkmən ədəbiyyatı	2		
13.	Türkiyə ədəbiyyatı .Tofiq Fikrət, Rəşad Nuri Güntəkin, Namiq Kamal	2		
14.	Müasir türk ədəbiyyatı. Əziz Nesin, Nazim Hikmət	2		
15.	Ümumi mövzular nəzəri baxış	1		
	Cəmi:	saat	30	
Fənn müəllimi:		A.R.Abuzərli		